

Brennbergbánya

Brennbergbánya - Sopron fekete gyémántja Soproni gyerekként csak hallomásból ismertem a települést, noha 10 km-re volt csak Soprontól Brennberg, Sopron egyik városrésze. Marcona katonák és drága műszaki zár mögött vegetált egy korábban elhalásra ítélt település.

Középiskolás koromban aztán régi térképeket kerestem a könyvtárban, hogy megismerhessem az elzárt tájat, mely ugyanolyan elérhetetlen volt, mint egy Csendes óceáni sziget. Az akkori térképek nemes egyszerűséggel nem ábrázolták Brennberget, csak néhány osztrák turistatérkép és pár háború előtti térkép segített az eligazodásban. Mikor megszűnt a műszaki zár ezen térképek alapján végre felfedezhettük azt, ami mindig is Soproné volt. Eufóriában ismételtgettük a neveket, Jóremény, Hermes és jártuk be biciklivel a csendes vidéket. Ekkor Brennberg már a szomorú arcát mutatta, az elzártság lassú sorvadásra ítélte az egykor büszke és virágzó bányásztelepülést, már csak romantikus romok jelezték a múltat. Aztán 1995-ben végleg eljegyeztem magam Brennberggel, földrajzot tanítottam a helyi iskolában. Kaland volt, nagy felelősséggel. Nevében városi iskola volt egy alpesi falu közepén. Csak itt fordulhatott elő Sopronban, hogy tanítás közben egy kecske az iskola folyosóján lelelje az aszparáguszt. Hogy a tanítványaim német katonai sisakkal és zsidó gyertyatartókkal kedveskedjenek a múltat kutató tanárunknak. A gyertyatartók, meggyőződéseim, a 2. számú aranyvonatkor származnak, melyről részletesen mesélt könyvében Becher Nándor a település krónikása. Isten áldja meg emlékét, ennek a nagyszerű embernek, aki mindent komolyan csinált életében. Szájtátva hallgattam történeteit és bűvárokodtam magam is a település múltjában. Egy dologban azonban soha nem értettünk egyet. Ő született brennbergiként, aki egész életét is itt töltötte, tagadta, hogy bármikor a föld alatt menekültek volna emberek Ausztrába. Hiába másoltam ki neki a következő idézetet: „Őreg barátomat, Fényes László újságíró, volt nyíregyházi képviselőt a ’20-as évek közepén másodsor is le akarták tartóztatni jogtalanul, mert a fehérterror gyilkosságait dolgozta fel. Szociáldemokrata tisztelői a Brennberg-bánya magyar bejáratán vezették be, és az osztrák oldalon engedték ki. Csomagjait csille szállította mellette, hatszáznál több gyilkosság tanúvallomásával. Húsz évvel később Rákosi Mátyás parancsára az osztrák kijáratot betemették. Ideje lenne újra kinyitni, hátha megint szükség lesz rá.” (Jegyzetek a kor margójára – Faludy György) Hogy mi az igazság? Lehet odafönt már egymás közt megbeszélték a nagy mesemondók. Brennberg őrzi a titkait. Nem tudjuk azt sem mennyi szén maradt a föld mélyén? Milyen kincsek rejtőznek egyszerű bányászházakban? Nem tudjuk. Furcsa a világ. 1753. után a városi tanács, azért ösztönözte a brennbergi szén bányászatát és szén felhasználást, hogy mentsék a soproni erdőket, melyek nagy károkat szenvedtek a lakosság tűzifabeszerezése miatt. Most olvasom, hogy szén helyett, fával fűtik a magyar hőerőműveket, mert az környezetbarát… Brennberg, a város fekete gyémántja. Kincs erdeivel, múltjával, vadregényes fekvésével. Jó lenne már felfedezni és méltó helyére tenni a város értékei közé!